

GENOM EN GAVA TILL

Blomsterfonden

för hem och vård åt gamla hedras minnet av en avliden på ett vackert och värdigt sätt. Exp. Hamngatan 10, Stockholm. Tel. namnanrop »Blomsterfonden». Postgiro 2530.

Vad har hänt?

REGERINGSSKIFTE PÅGÅR. Ministären Hansson har avgått och hr Pehrsson i Bramstorp fått konungens uppdrag att undersöka möjligheterna för bildande av en samlingsregering. Högern och Folkpartiet ha från Bondeförbundets ledaren fått mottaga skriftlig förfrågan om sin villighet till samverkan om Bondeförbundets grundupplåtning. Riksdagshögern har svarat ja, Folkpartiet lutar mera åt en centerregering.

RIKSDAGENS SLUTSPURT har varit våldsamt med massavverkning av stora och viktiga frågor. Lantarbetsråden avgjordes i enlighet med utskottets försiktiga förslag, motionerna om åtgärder mot statsfientlig propaganda avslogs, dyrorbetspensionerna fjälles, regerings trafikförslag likaså. Skatteförslaget har fallit i Första Kammaran.

DEN TRAGISKA MANNBYAFFÄREN huvudfigurer, Janjunkare Albin Mannby, som på sin tid dömdes för förment spioneri på Bremön, har avlidit vid 72 års ålder efter att nio gånger ha fått sin ansökan om resning i målet avslagen. Han var efter 20 års oavtätt arbete för att vinna upprättelse, vid sin död sysselsatt med den tionde resningsansökan.

VAN ZEELAND har efter att två gånger ha misslyckats bildat en koalitionsregering i Belgien, bestående av 6 socialister — bl. a. Vandervelde och de Man — 4 katoliker och 3 liberaler. Omfattande sociala reformer bebiddas, lönehöjningar, avlönad semester, pensionering, förkortad arbetstid och höjd skoldäcker.

SIGRID FRIDMANS KENTAUR har besegrat motståndet och skall nu, enligt Stockholms stadsfullmäktiges med stor majoritet fattade beslut, uppsättas på Observatoriekullen. Där den såsom »en meningsfylld skrift i rymden, vill tvinga människorna att se uppåt».

Veckovaren

Tidevarvets semester infaller under midsommarveckan, då intet nummer av tidningen utkommer. Expeditionen hålles stängd fr. o. m. måndagen den 22 t. o. m. lördagen den 27 juni.

N:o 25 av Tidevarvet utkommer i vanlig ordning lördagen den 4 juli.

1925—1936

Sveriges riksdag har alltså beslutat en betydande upprustning. Om nödvändigheten att på detta sätt »ta konsekvenserna av läget i världen» var praktiskt taget hela riksdagen ense. Att regeringen måste gå för en så pass liten skillnad som den mellan regeringspropositionens 135 miljoner och försvarsutskottets 148 miljoner, kan den som är obekant med förhandlingarna bakom kulisserna inte förstå. Lika litet är den roll dyrorbetsutskottet för folkpensioneringen spelade i försvarsdebatten förklarlig ur sakliga skäl.

Försvarsministern torde ha lagt fram den gånge och för den breda väljarkåren avsedda förklaringen på upprustningen då han enl. T. T.-referatet sade att:

»Vid internationella krigsförvecklingar bör Sveriges försvar ha en sådan styrka att främmande stater finna det med sin fördel förenligt att underlåta att pressa Sverige. Det bör kunna ge nödig respekt åt Sveriges vilja att leva sitt oberoende liv vid sidan av andras ovidkommande (!) krigiska förvecklingar samt att fylla sina förpliktelser till den internationella rättssordningen.»

Andras krigiska förvecklingar ha sålunda blivit oss ovidkommande, därmed är hela folkförbundspolitikern avförd från programmet. Vi återgå till vår gamla uppfattning om krigsberedskapen som neutralitetsskydd, som ett vilande hot, avsett att skrämma andra folk från att falla

för frestelsen att pressa oss in i ett krig. Denna sats behöver nu inte längre bevisas, den har så småningom genom skickligt skött propagandakommit att framstå såsom oemotsäglig, den ingår utan vidare i gemene mans föreställningar och argumentföråd. Strax efter världskriget hörde man lika ofta sägas, att det var vår relativa militära betydelselöshet som gjorde att ingendera parten fann det angeläget att tvinga oss att bli allierad, det var bättre att låta oss tjäna och förtjäna som mellanhand för vissa viktiga förnödenheter. Men numera vet man absolut tveklöst att vår armé skyddade vår fred i förra kriget och kan anförtros uppgiften att skydda den i ett kommande. Man betänker inte att om liv och död för en stormakt skulle hänga på att få en flygbas i Sverige, så skulle den inte se på de kostnader, det skulle föra med sig att rasera vårt motstånd. Allt beror på omständigheternas tryck i en viss situation som riksdagen inte kan förutse i sin avvägning av miljonerna.

Vi skola alltså betala 148 miljoner om året för att få leva i skyddet av en behaglig hypotes, som inte på något sätt är bevisad, hur mycket än Per Albin Hansson talar om trygghet och det ledande försvarsorganet om en »befriande insats».

Forts. å sid. 3.)

Vad skall N. F. göra?

Nationernas Förbund är kallat till extra sammanträde den 30 juni. På dagordningen står konflikten mellan Abessinien och Italien, Locarnofördraget samt vissa emigrations- och slaverifrågor.

Församlingen tager för första gången sitt nya jättepals i besittning, men aldrig tillföre har N. F:s framtid och mål varit så dimhöjda och svårbedömliga. Kungen av Italien är utropad till kejsare av Abessinien och Italiens segerrika här har besatt nästan hela landet. Negus Negesti, Haile Selassie, lever halvt i skymundan i London och Genève torde knappast önska hans närvaro vid sammanträdet.

Vid sista rådmötet den 11 maj reagerade Italiens representation med demonstrativ avresa från Genève, då rådet inbjöd Negus representant att delta i förhandlingarna. Rådet ajournerades utan vidare beslut först till den 16 juni och sedan ytterligare till den 26 i samma månad, efter det förbunds-presidenten Benes på Argentinas begäran sammankallat hela N. F. till den 30 juni.

Hur skall föraras med sanktionerna? Det är den första stora frågan. Fortsätta, ja, skärpa dem, yrkade i England den liberala och socialistiska oppositionen.

Den engelska konservativa regeringen, har tydligen haft delade meningar, men allt efter som tiden gått och allt efter som samförståndet mellan Italien och Tyskland växer, har sanktionisternas beslutsamhet övergått i blek eftertanke. Engelska finansministern Neville Chamberlain, som tipas som Baldwins snara arvtogare, höll först ett uppseendeväckande tal, där han stämplade sanktioner-

nas fortsättande som något urbotat dåraktigt. Regeringschefen tog ett lamt avstånd, men sedan både Canada och Australien synas vilja komma loss ifrån sanktionslandet, har även Mr Eden slagit till reträtt och den engelska regeringens definitiva ställning med förslag om sanktionernas upphävande är kanske, när detta läses, redan klarlagt inför parlamentet.

Vad kommer England vidare att göra i den andra frågan på dagordningen, Tysklands ensidiga uppsägande av Locarnofördraget? Försöka arbeta fram en medelhavspakt i samförstånd med Italien för att därigenom kvarhålla detta land i en anti-tysk front, den gamla Stresafronten — eller göra upp med Tyskland i kolonialfrågan — lämna tillbaka Tanganyika till exempel och så få hjälp av Tyskland mot det fascistiska, romerska imperiets hotande utbredning?

Båda alternativen innesluta starka möjligheter till imperialistiska krig. Tvende fronter finnas redan. A ena sidan Tyskland, Japan, Ungern och Bulgarien. Och å den andra Frankrike, Sovjet, Tjeckoslovakiet samt Rumänien. Engelska regeringen vacklar mellan bägge. Italien likaså.

Och hur skall N. F. kunna fylla sin uppgift? Sanktionerna måste otvivelaktigt upphävas. Ty ingen kan väl längre tro att dessa halvhjärtade ekonomiska åtgärder, som ej hindrade Mussolinis seger under det abessinska motståndets dagar, nu skulle få honom att falla till föga. Att nu tillgripa krigiska medel mot Italien, stänga Suezkanalen eller dylikt, är väl totalt uteslutet.

Lord Cecil manar till samling för freden.

Miss Violet Lansbury, förespråkare för den av engelsmannen Lord Cecil igångsatta världssamlingen för freden, har under den gånge veckan besökt Stockholm. Hennes ärende här har varit att intressera organisationer och enskilda för uppslaget. Miss Lansbury är journalist i London och dotter till förre arbetarledaren George Lansbury. Namnet har stark fredsklang. Som bekant avgick George Lansbury i samband med frågan om sanktionerna från sin ledarplats inom Labour Party — med anledning av sin pacifistiska övertygelse.

— Ja, säger Miss Lansbury, jag är min fars dotter och det är inte alltid så lätt. Han är ju den store mannen — ibland ligger mindervärdeskänslorna hotande nära, man skall försöka att värdigt bära upp namnet och man möter sin faders rykte överallt. Men i varje fall delar jag inte helt hans åsikter ifråga om fredens organisation. Min far är ren pacifist. Enligt min uppfattning måste nu fredsvännerna i världen samla sig till en positiv insats, de måste organiseras och göra sig hörda. Kan samlingen ske endast på grundval av något sorts minimiprogram, så må vi då försöka med det. Nu är inte tid att låta några gradskillnader stå hindrande emellan, när det gäller att samla alla krafter.

— Som bekant var det Lord Cecil som

tog initiativet till den stora fredsmöret i England förra året. Resultatet av denna blev ju överraskande stort. De värsta optimisterna hade kanske räknat med en 5 miljoner röster. Och så blev det över 11 miljoner, varav en överväldigande procent var för N. F., för Nedrustningskonferensens fortsättande, för ett engelska folket föras vidare ut i världen. I samarbete med ett antal framstående personligheter i England och Frankrike drog han upp riktlinjerna för världssamlingen för freden.

— Denna gång är det inte fråga om någon ny organisation, fortsätter Miss Lansbury. Vi vill i stället arbeta med de krafter och organisationer som redan finns. På det sättet kan arbetet också bättre anpassas efter varje land, dess upplåtning och traditioner. De närmaste kraven för den omtalade planen är följande:

Fördragets helgd och okränkbarhet bör återställas. Särskilt bör N. F:s pakt och Kelloggspakten åter göras moraliskt bindande.

Inskränkning och begränsning av rustningarna genom internationella överenskomelser Vinster av krigsindustrin bör förhindras.

Folkförbundet bör stärkas för förhind-

(Forts. å sid. 2.)

Lika utbildningsmöjligheter för flickor och gossar.

Radikala föreningen, som är ansluten till Svenska kvinnors vänsterförbund, har på sitt årsmöte gjort följande uttalande med anledning av eklestiasminister Engbergs tal vid invigningen av högre allmänna läroverket för flickor i Stockholm, där han sade sig »stå som tvivlare inför varje försök att för våra flickor uppställa samma bildningsmål som för våra gossars».

Radikala föreningen hävdar den uppfattningen att samhället äger skyldighet att alljämt liksom nu sker, bereda pojkar och flickor samma utbildningsmöjligheter.

I likhet med eklestiasminister understryker föreningen nödvändigheten av även en examensfri högre skola, öppen för såväl pojkar som flickor.

Föreningen framhåller att endast om de unga, oberoende av kön, äga fri tillgång till alla utbildningsvägar, kunna kvinnor och män, i enlighet med vars och ens individuella förutsättningar, sida vid sida arbeta på olika poster i det demokratiska samhället.

Mussolini uppges även fördrat att N. F:s septemberdemot över Italien som angräpare skall upphävas, men detta kan väl ej N. F. göra med bibehållen självaktning, ej heller borde något land låta förläsa sig att ekonomiskt bistå Italien med Abessinien exploatering och uppbyggnad.

Att N. F:s sanktionsåtgärd misslyckats, bör dock ej tvinga N. F. att bli blott ett forum och en institution för enbart humanitära och sociala ekonomiska uppgifter. I stället måste N. F. gå över till de reformer som skall göra det bättre rustat för nästa konflikt. Den Ceciliska planen

är en sådan väg. Men även andra vägar, t. ex. N. F:s uppdelande på olika världsdelar och regioner, äro tänkbara.

Wizard Åderbräckstrumpa.

Gummifri, Hygienisk, Tvättbar, Hållbar, Stoppbar. — Kostnadsfri rådföring. Begär Prospekt.

Lagerons

Kungsgatan 4, Stockholm. Tel. 23 16 00

TIDEVARVET

Radikal
politisk
veckotidning

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.
ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfri lördag.
Triedwaldsgränd 2, 3 tr., Stock-
holm. Tel. 20 48 42.

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: Eva Andén.
Ledam. av Sveriges Advokatsamf.
Norrländsgatan 18.
Tel. 10 75 75, 10 75 76.
STOCKHOLM

Stockholms stads Poliklinik

vid Kornhamnstorg 4
Måndagar, onsdagar, fredagar kl. 9—10 f.m.
För havandeskapet och
dess sjukdomar.
För medelösa kostnadsfritt, för andra mot
erläggande av 2 kronor.

Alma Axelssons FÖRLOSSNINGSHEM

LINNÉGATAN 19
Mottager inackord. även för längre tid.
Tryggt och ogen., värek.
Tel. 62 78 24.

Centralbadets damfrisering

rekommenderas
Elegant. Tel. 20 95 92. Förstklassig.

Alimonda-Institutet

homeopatisk praktik.
Mottagning 11—2. Rådfrågning även per
korrespondens. Begär prospekt och prä-
gelista. Leg. läkare.
Address: Upplandsgat. 16, 4 tr. (hiss)
Stockholm. Telefon 32 08 99.

Bagarstugan

HORNSGATAN 37 - Tel. 40 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 - Tel. 40 73 37
GÖTGATAN 82 - Tel. 43 33 90

142 cm. fel Lakansväv,

extra prima, något poppig, bortsalj. t.
0.88. Ett parti Madapolam i god kvalitet,
75 cm. bred, som i handel kostar 55 o.
60 öre, endast 0.38 met. Bлект Babylak-
kansväv, 87 cm., 0.55. Barnlakansväv, 105
cm., 0.75. Oskarsons Lager, Kungsg. 70,
Stockholm.

Chiropractic.

Ryggsnitt, Ischias, Neuralgi
Thor Hølmström
Kungsgatan 35. Tel. 21 04 14
Mottagning 10—1 efter översenk.

TANDKLINIKEN

Hornsgatan 49
Billig Tandvård
Tel. 40 07 78

Vi skraddarsy Eder kappa med två
provningar för 30 kr.
FORMANS,
Upplandsgatan 25. Telefon 32 30 92.

ALLT I MODERN SKÖNHETS VÅRD

Specialité: Elektrolytbehandling för
vårtor och gen. hårväxt, effektiv be-
handl. för finnar och pormaskar samt
för rynkor och torr hud.
Fullständig Damfrisering
INSTITUT BELLE
Kungsgatan 7, Stockholm Tel.: 11 27 07
Gymn. direktörerna L. Atonson, E. Oster

Den 20 juni 1936.

Regerings- kris.

Efter två dagars debatt den 10
och 11 juni antog riksdagens båda
kamrar den lösning av försvarsfrå-
gan, som utskottet föreslagit och
som i huvudsak överensstämde med
mellanpartiernas förslag. Majorite-
ten utgjorde i Första Kammaren tju-
guro röster och i Andra Kammaren
endast fyra för de 148 miljonerna till
militära ändamål. Statsministern
öppnade debatten med att stryka un-
der regeringens andud att acceptera
riksdagsmajoritetens väntade beslut,
mot det att regeringens förslag om
dyrorstillägget i folkpensionerna
antogs.

När sedan pensionsfrågan kom
före lördagen den 13, avslögs regeri-
ngsförslaget med sjutton rösters
majoritet i Första och fyra i Andra
Kammaren. Statsministern förklara-
de då, att regeringen ansåg sig icke
ha möjlighet att i fortsättningen bära
regeringsansvaret. Detta framhölls
också i regeringens avskedsansökan
till konungen, som inlämnades på
måndag morgon, varpå Hans Maje-
stät efter sedvanliga konferenser
med talmän och partiledare, gav hr
Pehrsson i Bramstorp i uppdrag att
undersöka möjligheterna för en rege-
ring på bredast möjliga parla-
mentariska underlag.

Den fjärde socialdemokratiska re-
geringen har alltså fallit. Och den
föll icke oväntat. Önskligt hade var-
it om regeringen gått på en mindre
uppkonstnerad »ättestupa». Men
det kanske alltid kommer att göra
sig ändå i valrörelsen.

Bondeförbundets ledare, hr Pehr-
sson i Bramstorp, blir alltså Per Albin
Hanssonson efterträdare. Hur brett
parlamentariskt underlag han kom-
mer att skaffa sig är ju inte gott att
veta. Men föga sannolikt torde vara
att Folkpartiet går med på en rege-
ringssamverkan med Högern och
Bondeförbundarna. Det skulle ge
dem alltför dåliga chanser i valrö-
relsen. Hur regeringen än blir sam-
mansatt blir den i realiteten knapp-
ast mer än expeditivregiering —
det slutliga avgörandet i vilken rikt-
ning svensk politik för den närmaste
tiden skall ledas kommer att ges i
september.

En fläck på seminarie- reformen.

Bland de frågor som avgjorts i riks-
dagens elfte timme befinner sig
Kungl. Maj:ts förslag till omorganisa-
tion av folk- och småskoleseminarierna.
I nr 13 av Tidevarvet lämnades en re-
dogörelse för detta förslag, varför vi in-
skränka oss till att nämna att utskottet
i sitt utlåtande tillstyrkt denna nya or-
ganisation med några ändringar.

Till de viktigare av dessa hör, att folk-
skoleseminarierna visserligen skulle om-
fatta 16 examinationsavdelningar, men att
antalet studentlinjer skulle begränsas
från 6 — som Kungl. Maj:ts förslag —
till 5. Den nuvarande studentlinjen i
Stockholm, som Kungl. Maj:ts förslag
bibehållen, skall indragas medan däremot
seminariet i Kalmar skall bibehållas som
4-årigt enkelseminarium — det skulle en-
ligt propositionen indragas.

Debatten kom att företärasvis röra sig
om just denna tävling mellan Stockholm
och Kalmar. Det är inte utan att den
förde tanken på de mera ömkliga än
sakliga synpunkter, som brukar läggas
på regementsindragningar — var och en
talar för sin lilla stad utan större tanke
på riksintressena. Beklagligt nog segrade
i voteringen kalmariterna med en enda
röst och Stockholmsseminariet kommer
alltså att berövas sin studentavdelning.
Hur man kan uppbrija några sakliga
skäl för att under sådana förhållanden
bibehålla Kalmarseminariet, medan en
studentiska från Mellan-Sverige, som herr
Engbergs påpekade i sitt anförande är
tvungen att för sin utbildning fara anten-
gen till Umeå eller Göteborg, det är inte
lätt att fatta för den som står utanför
riksdagen.

Förusten av Stockholms studentlinje
blir så mycket mera kännbar som den var
pedagogiskt mycket högtstående — ett
förhållande som allmänt omnämnts. Icke
minst framträdde detta när Folkskolese-
minariets i Stockholm mångåriga rektor,
Anna Sörensen i föl av gick från sin be-
fattnings och därvid fick mottaga många
bevis på den aktning Seminariets arbete
tillvunnit sig. En läroanstalt, som mål-
medvetet inriktat sig på folkskolans so-
ciala uppgifter och från vilken utgått ett
uppskattat pedagogiskt arbete.

Det återstår att hoppas, att en annan
riksdag med det snaraste rättar till be-
slutet så tillvida, att Stockholm även får
en studentklass, gärna med bibehållande
av Kalmarseminariet.

Sista riksdagsrapporten av Ruth
Hamrin måste av tekniska skäl stå
över till nästa nummer.

MÖTESPLATSEN.

Radikala Föreningen i Stockholm sam-
manträdde den 12 maj på Källhagens
vårdshus till ett talrikt besökt årsmöte.
Den avgående styrelsen omvaldes enhäll-
ligt. Ordf. är dr Ada Nilsson, övriga sty-
relseledamöter dr Andrea Andreen-Sved-
berg, red. Carin Hermelin, red. Ruth
Hamrin Thorell och dr Naima Sahibom.
Suppleanter: Advokat Eva Andén, fru
Asta Hägg, med. kand. Aina Versteegh-
Lind. Efter fru Lilian Käge, som lämnat
Stockholm, valdes kansliskrivare Sigrd
Edholm Gustafsson.

Efter de stadgeenliga årsmötesförhand-
lingarna förecam frågan om ett uttalande
med anledning av eklestastikminister
Engbergs bekanta invigningstal. I dis-
kussionen, som var mycket livlig, deltog
pedagoger, mödrar, läkare och åtskilliga
representanter från de centrala verken
och belyste frågan från sina olika verk-
samtetsområden. Man beslöt enhälligt
ett uttalande, som återfinnes på första
sidan.

Efter förhandlingarna vidtog supé, un-
der vilken dr Ada Nilsson berättade om en
nyligen företagen resa *Genom trenne
diktaurer*. Anförandet mottogs med liv-
ligt bifall.

C. H.

Samling för freden.

(Forts. 'r. sid. 1.)

rande och inställande av krig med klart
erkännande av att, om förbundsartikeln
XI skulle bliya otillräcklig, en kollektiv
aktion — ekonomisk och i sista instans
militär — måste göras av Förbundet för
att förebygga krigsutbrott eller få ett slut
på ett krig, som redan pågår.

En revision av internationella fördrag
bör åstadkommas och ett förfarande ska-
pas för fredligt bilagande av nationella
tvister med tillämpning av art. 19 i N. F:s
pakt.

Omkring detta program sammanträder
en förberedande konferens i Paris, för att
närmare klariägga mål och metoder. Där-
efter planeras en stor kongress i Genève,
vilken skulle sammanträda samtidigt med
Folkförbundets årsamlingen i september.

Representanter för trettiosex länder ha
redan samlats omkring Lord Cecil's idé.
Bland dem som ställt sig i främsta rum-
met märkas många, som redan tidigare
tagit initiativ till fredsaktioner av olika
slag, president Benes, Romain Rolland,
Herriot, professor Langevin, general
Poudroux, Sir Norman Angell, Thomas
Mann — för att endast nämna några.

Miss Lansbury är medveten om det an-
svar som vilar inte minst på Stor-Britan-
nien i en fråga som denna. Hon tar sitt
uppdrag att väcka intresse för Lord Ce-
cil's plan med starkt allvar.

— Ehuru jag vet, säger hon, att vissa
punkter i planen för denna samling kom-
mer att väcka diskussion — detta gäller
ju framförallt punkten om sanktionerna
mot angripare — är det min fulla överty-
gelse att något måste göras. Vårt pro-
gram innebär ändå en chans att undgå
kriget.

Miss Lansbury har fått till stånd en
kommitté i Stockholm, som skall verka
för anslutning till kongressen från svensk
sida. Kommitténs ordförande är advokat
Georg Branting.

äga eller till vilken nation eller ras de
höra.

Men just i Irene Harands Wien har en
präst gjort sig skyldig till att från pre-
dikstolen söka uppväcka hat mot och för-
följelse av andra. Det är en av stadens
kyrkoherdar vid namn Schmidt. Hans
antisemitiska predikningar ha väckt ett
sorgligt uppseende. Många av åhörarna
ha dock reagerat och funnit prästens
upprådande stridande mot sann kristen-
dom och all religiös känsla, och slutligen
har pastor Schmidt förbudits att predi-
ka; det framgår inte av artikeln om för-
budet utfärdats av kyrkliga eller världs-
liga myndigheter.

Irene Harand slutar med att i enkla,
varmhjärtade ordalag direkt rikta sig till
pastor Schmidt. Hon påminner om att
vår religion är kärlekens religion och att
den som lär människor att hata sin nästa
aldrig kan vara en sann kristen. Det
sorgliga är, att hela mänskligheten be-
finnar sig i ett liknande läge som den
vilegångne själslörjaren. Om vi av-
svärja chauvinismen och rashatet i
varje form och i stället väcka varandra
till gemensamt arbete, kan den dag kom-
ma, då mänskligheten följer Grillparzers
lösen: *Från bestialitet över nationalitet
till mänsklighet.*

Språkkursen i Visby 4 juli — 1 augusti.

Kurser i tyska, engelska och franska. Medverkande: Fräulein Grete Licht-
werk, Mme Jeanne Antoinette Lamay-Norberg, Mr B. Norbelle. Goda refer.
från deltagare i tidigare årskurser. Billig inackordering. Bad. Utflakter.
Kabatt å sjöresan till och från Visby. Prospekt och närmare upplysn. genom
undertöckn. under adress Falugatan 9, Stockholm. Tel. 32 14 80 (4—6 e. m.).
Helgo Lindström, fil. mag., lär. vid Vasa Realskola och Sthlms Borgarskola.

Sommarkurser i Vävning.

Mönsterritning. Heminredning. Västfärgning. Hemvävnad: praktisk vävning
m. vävteori. Fortbildningskurser: komposition m. provvävning, färglära m. natur-
studier, materiallära m. handspinning.
Heminredning: planritning m. möbleringsförslag, komposition o. provvävning
av textilier.
Trevligt skothem. Billig pension. Tel. Sigtuna 234.
SIGTUNA VÄVSKOLA. Mary van Rijswijk.

Kungl. Hovblomsterhandel **Säg det med blomkor!**
H. FLATOW Västerlångatan 14. **STOCKHOLM**
— Blomsterförmedling till in- och utlandet —
Telegr.-adr.: Flatow. Telefoner: 11 05 06, 20 21 17. Postgirokonto 549

Förnya

Eder halvårsprenumeration!
Stöd Tidevarvet!

Kr. 3:25 för halvt år. Postgiro 1544
Arvedsons Gymn. Institut

Kurserna komma hädanefter att anordnas lika med kur-
serna vid Kungl. Gymnastiska Centralinstitutets sjuk-
gymnastiska linje för kvinnliga elever samt medföra en-
ligt Kungl. Maj:ts resolution samma kompetens och rätt-
igheter. Prospekt på begäran genom Doktor J. Arvedson,
Odengatan 1, Stockholm.

Pistany Vulkanislam

är ett numera beprövat medel mot
Reumatism, Gikt, Ischias

och användes med framgång i den svenska privat- och
sjukhuspraktiken samt under sakkunnig ledning av
leg. gymnastikdirektör å PISTANY INSTITUTET,
Regeringsgatan 22, tel. 11 33 77.

1925—1936

(Forts. fr. sid. 1.)

Faktiskt hade högermannen Forssell rätt i att debatterna inte berörde pudelns kärna, nämligen vår ställning till de redan uppmarscherande maktkombinationerna och i den neutrala gruppen av småstater.

Då 1925 års försvarsordning genomfördes ställde sig Tidevarvet skeptiskt inför den officiella motiveringen för nedskrivning av försvaret, nämligen ljusningen i det militärpolitiska läget. Vår uppfattning var nämligen då 1) att läget icke var så ljus, 2) att den nedrustning, som motiverades blott av en optimistisk uppfattning av de militärpolitiska konjunkturena, icke kunde få samma betydelse inåt och utåt som ett principiellt avståndstagande från krigssystemet såsom sådant kunde ha fått. Vi hade den något äventyrliga ambitionen för Sveriges räkning att det som föregångsländ skulle gå in för en enlinjig folkförbunds- och fredspolitik utan komplement av krigssystemet.

Då vi försöka att försätta oss i deras kläder som tro på krigssystemet, så kunna vi icke förstå varför de icke redan 1925 gjorde en radikal modernisering med stark tonvikt på flyget, vars betydelse var tillräckligt dokumenterad genom kriget 14—18. Kanske hade vi undgått några av de kostnader nu som betingas av en omorganisation. Ur militär synpunkt är det verkligen ett stort ansvar att ha solat så länge med försvarsberedningen och med att ta konsekvenserna av krigets omvandling. I ögonblickets situation hjälper oss ju försvarsbeslutet inte ett dugg, att besluta en ny organisation är inte detsamma som att ha den.

Med dessa som nedrusta och upprusta efter militärpolitiska konjunkturen, kan man tvista om bedömningen av läget. Man kan hålla på sin mening att situationen väl är längre hunden nu men icke djupast sett annorlunda än vad den artade sig att bli när vi nedrustade, eftersom alla orosmoment och krigsledningar som nu plåga Europa funnos upplagda redan 1925. Och därmed är man färdig för denna gång med dem. Men en allvarigare fråga ha vi att ställa till dem som i denna debatt förnekat sin tidigare tro att fred aldrig kan befordras med upprustning och att avstående från våld är den väg Sverige som en liten oberoende kulturstat bör gå.

Frågan lyder: vad är det som gjort att situationen från 1925 och till nu utvecklats sig efter de värsta av dess inneborende tendenser och icke efter den vilja till fred och försoning som också fanns i den? Jo, det är allas vår svaghet och feghet att icke förmå göra praktisk politik av vår vilja till fred. Det är tydligt hur folkens tvekan att avstå från våldets väg lett dem fram till den riskfyllda situationen med dess ständiga krigshot och rasande rustningskampanj där vi nu befinner oss. Versaillesfreden var ett försök att med våld för alltid binda den besegrade. Med hjälp av militärt övertag sökte man genomföra en orimlig skadeståndspolitik som beredde väg för Hitler enligt hans eget vittnesbörd. Mussolini

ha västmakterna först uppeggat och uppmuntrat under kriget för att med hans hjälp få en fiende till mot Tyskland. Sedan ha de vid fördelningen av krigsbytet förfarit så snällt att han fick ett patos att bygga sin fascism på. Ytterligare knäfall för våldet, ytterligare tvekan, anpassning och modlöshet kommer att ytterligare förvärra situationen. Skälen att ta avstånd från krigssystemet äro lika starka i dag som för elva år sen. Men hoppet om seger för förnuft och livsvilja, innan ett nytt krig förstör båda delarna, blir mindre för var stämna som tystnar eller förenar sig med pacifismens motståndare.

Några få män stodo i riksdagen upp mot den starka opinionsströmmen för upprustning. Herr Sandberg, enslig representant för den furdor så starka frisinnade avrustningsviljan, var den som jämte Carl Lindhagen klarast framhöll den principiella bakgrunden för sitt ställningstagande. Elov Lindberg hade den på en gång farliga och tacksamma uppgiften att motivera sin avrustningsvilja med sina försvarstekniska insikter och ingen försökte heller allvarligt att vederlägga honom. Lika litet som man vårdade sig att höra på kommunister och socialister, som dock i sin mångordighet icke saknade argument, vårdade att höra på.

Var voro kvinnorna under de två dar striden varade? Även om de icke varit med i försvarsberedningen eller försvarsutskottet kunde de väl ha haft ett ord att säga. År 1924 och 1925 saknades icke de kvinnliga ledamöterna i försvarsdebatten. Nu föreföll det verkligen som om de ville med sin stumhet ge rätt åt så väl Herr Trygger som de socialdemokratiska reservanterna i försvarsutskottet, när dessa herrar av högern och vänstern talade om vikten av att folket skulle stå som — observera — en man bakom försvarslösningen!

En jämförelse med behandlingen av vår andra stora fråga utom freden, nämligen befolkningsfrågan, kunde annars legat nära till hands. Nu användes den mest av de stridande som tillhygge i debatten. Ett av de allra intressantaste inläggen i debatten med nära anknytning till befolkningsfrågan, nämligen herr Akerbergs i frågan om värnpliktslagen, passerade av referaten och röstningsresultatet att döma oförmärkt förbi. Han förklarade nämligen att enligt statistiken årsklasserna om några år icke komma att räkna till inom den nya försvarsorganisationens ram, så att man kommer att få räkna med blinda, halta och döva för att få den siffran som fordras. Men riksdagen hann icke observera detta. Den liknade en man som är så upptagen av att försvara huvudingången till sitt hus, att han icke märker att fienden kommit in köksvägen.

Dagens Nyheter drömmar om att vi av

IDUN passar Er bäst, ty IDUN ger både värde och trevnad

Doktorerna Einar Wallquist, som skrivit »Kan doktor komma?», Per Wetterdal, den kände kvinnoläkaren, lärarinnan Stina Palmberg, riksbekant för sin goda hand med svårhanterliga barn, den unga baronessan Ishimoto, en av Japans mest kända kvinnor inom aristokrati och i socialt arbete, och Askegreven Gustaf Lewenhaupt öka under 1936 Eder glädje och nytta av IDUN.

Vilken veckotidning IDUN ger mer omväxling än
Prenumerera postgiro 1235 8 kr. för 12 år.
15 kr för 1/3. Tel. 201602.

TIDEVARVET

Triewaldsgränd 2, 3 tr., Stockholm.
REDAKTION:
Telefon 20 48 42. Mottagningstid 10—12.
EXPEDITION:
Telefon 20 48 42.
Kontorstid kl. 10—12 f. m. 1—4 e. m. Postgiro 1544.
PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6.—, halvår kr. 3:25
kvartal kr. 1:75. Lösnummer 15 öre
ANNONSPRIS:
I text 25 öre per millimeter.

Författningsförslaget i Sovjet.

Författning till ny författning för Sovjet-Unionen har nu offentliggjorts. Det högsta organet för statsmakten skall utgöras av Sovjet-Unionens högsta råd, vilket består av två kamrar, unionsrådet och nationalitetsrådet. Till det förra väljes genom direkta val, en representant för varje 300,000-tal invånare. Det senare består av representanter för de högsta råden i de till Sovjet-Unionen hörande republikerna och autonoma områdena. Högsta rådet väljes för en tid av fyra år och sammanträder två gånger om året.

Val av deputerade till alla representativa församlingar ske direkt, genom sluten, proportionell, allmän omröstning. Alla medborgare över 18 år, med undantag av dem som genom domstol frändoms sina rättigheter, har rösträtt. Röst-rätten är lika för män och kvinnor, oberoende av ras, klass och nationalitet. Så långt är demokratin tillämpad. Men ifråga om kandidatinomeringen skall enligt förslaget en viktig inskränkning gälla. Den tillkommer uteslutande de kommunistiska partiorganisationerna, samt fackliga, kooperativa och kulturella sammanlutningar.

främmande makter komma att få inhösta oerhörda komplimanger för vårt beslut. Det är möjligt. Men ett är säkert, inga rosor, ingen belåtenhet på något håll, kan överskylda det faktum att beslutet betyder ett — låt vara i många ögon nödvunnet — steg bakåt i utvecklingen. Och lika visst är att vi därmed icke kommit en härsman närmare lösningen av det problem vi ha i gemenskap med hela Europa: avvecklingen av den latenta krisen med dess eviga krigshot, utvecklingen av anständiga sammanlevnadsformer mellan folken.

Några talare hotade med att folket i val skulle tillkänna en annan mening än riksdagens. Det vore lyckligt. Men

Folkets röst i abortdiskussionen

Diskussionen om förslaget till ny abortlagstiftning som pågår i Sovjet förefaller att stå på en sakligt mycket hög nivå. Ett stort antal intressanta inlägg ha redan publicerats i ryska pressen. För dagen anför vi de synpunkter som av Irene Myrsson publicerats i Moscow Daily News under rubriken *En mor finner abortförbudet reaktionärt.*

Jag är avgjord motståndare till det nya abortförslaget.

Otvivelaktigt har den obesurna friheten att företaga abort medfört ett missbruk av denna rättighet, genom att föregående åtgärder och medel mot havandeskap alltför litet beaktats. Fastän en abort kan vara ödesdig för kvinnans hälsa, är den dock att föredraga framför olyckan att sätta ett oövalkommet barn till världen.

Det stora flertalet kvinnor önskar bli

det skulle betyda att folket befriat sig från partiernas och partipressens ledning och genomskådat det falska i att knyta hop fredsfrågan med rustningarna och göra den beroende av bombflotta och luftvärn. Och är detta möjligt?

Snarare ligger det väl så till att man har ett långt upplysningsarbete, ständigt motverkat av miljonupplagornas propaganda, innan man kan få bort illusionen om det »betryggande försvaret» och få in i medvetandet den idé att vi äro skyldiga att aktivt deltaga i upproret mot kriget. Det upproret som blossar upp här och där, när arbetare strejka i en vapenfabrik, när kvinnor vägra deltaga i luftskyddsförberedelser, när vägskep knyts där politiken fordrar folkhat, när män och kvinnor gå i hjälptjänst i stället för krigstjänst.

mödrar och om bostadsförhållandena förbättras är det intet tvivel om att familjerna kommer att bli större. Statens hjälp till barnrika mödrar — och jag föreslår för min del att den skall utgå i lämplig storlek redan efter det tredje barnet — kommer i och för sig att utgöra en uppmuntran att ha flera barn.

Ett förbud mot aborter driver ofrånkomligt fram den olagliga trafiken. Det kommer alltid att finnas människor, kunniga eller okunniga, som är färdiga att utnyttja en sådan situation, utan att fråga efter riskerna, och som begär grov beaktning för utförandet av aborter under tveklaktiga hygieniska omständigheter. Och man måste komma ihåg, att en kvinna som icke önskar det barn hon väntar, är i stånd att riva upp himmel och jord för att bli av med det.

Jag skulle för min del vilja föreslå flera polikliniker för födelsekontroll, från vilka det i respektive distrikt bedrivs upplysning och propaganda bland mödrarna emot aborter och för bruket av preventivmedel.

För att tala om mig själv, har jag ett barn på nära tre år och skulle gärna vilja ha ett till. Men vi är redan fyra personer, min hushålls medräknad, som bor i ett litet rum och enligt min uppfattning skulle det vara brottligt att ha ännu ett barn i denna redan överfyllda bostad.

Vad frågan om skilsmässa beträffar ber jag få framhålla följande: Om upplösningen av ett äktenskap belägges med en stor avgift, kommer detta helt enkelt att innebära att de lägre betalade arbetare, som ingå ett olyckligt äktenskap, icke har råd att få det upplöst. Vilket vore ett absolut förkastligt sakernas tillstånd.

Vi kommer återigen fram till kravet på uppfostran och moralisk påverkan som den enda vägen att komma såväl män som kvinnor att själva inse sitt ansvar gentemot varandra, mot sig själva, mot den kommande generationen och därigenom mot staten.

Käcka sommar-klänningar

Hos MEETHS kan Ni göra verkliga fynd i vackra och klädsamma sommarklänningar i svenska bomullstyg, linne, gondi, spets, blomm. siden m. m. Klänningen t. v. finns i solfärgat linne m. färgglada bomber 12.50
Klänningen t. h. i modernt mönstrat linne, sportlig modell med 4 fickor 29.50
Dessutom stort urval sommarklänningar i svenska bomullstyg från 9.75

Klänningsavdelningen
2 tr.

MEETHS

Märta Armfelt

Generalagent i Skandia
— träffas dagligen kl. 12—1 & Skandias Huvudkontor, Nytorget 3. Tel. Nämndorog: Skandia.
Fresta. Specialitet: Pension-, livränte-, liv- och sjukförsäkring.

Då Z. Höglund var ung.

Socialdemokraternas ändrade hållning i militärfrågan föranledde på försvarsdebattens sista dag en skarp slutuppgörelse mellan hr Kibombs partikamrater och hr Z. Höglund. Socialisterna påminde hr Höglund om hans röda och antimilitaristiska ungdom, vilken hr Höglund emellertid förringade med att citera uttrycket att »ryktet om min död är betydligt överdrivet». D. v. s. han trodde att »kammaren hade mycket litet intresse» för vad han kunde ha yttrat år 1932 och dessförinnan.

Låt vara att det inte längre har politisk betydelse — men den konsekventa kamp emot militarism och krigsberedelse som hr Höglund — och hr Fredrik Ström, vilken nu även återfinnes bland de rustningsomvändas skara — förde i Stormklockan under många år, inte minst omkring de spännande händelserna 1912 — 1916, den lämnar inte ens efter tjugu år sin läsare kall. Dessa artiklar med sitt påpassliga bemötande av varje nytt politiskt steg emot ökade rustningar och erkännande av kriget som en självklarhet är nyttiga och giltiga än i dag. Och det är nästan ofattbart hur deras förlätare så helt har kunnat glömma deras anda.

Strax innan Socialdemokraternas ungdomsförbundets stora fredskongress år 1916 ägde rum skrev Z. Höglund i Stormklockan: »Sveriges arbetare ha anledning att minnas Babels ord: Med ledarna så länge de går i spetsen, utan ledarna om de tvekar, mot ledarna om de sviker.»

Det var skarpa ord, icke minst i belysning av den nuvarande situationen.

År 1916 kostade den socialdemokratiska ungdomens kongress med sitt Fred till varje pris tre av sina deltagare — Z. Höglund, Erik Hedén och Ivan Oljelund — åtal för högförräderi och stränga straff. Straffarbetet ådömdes utan förskoning från ett skräckslaget, oförsonligt och krigsinferkterat samhälle. Fastän människornas fanatiska fasthängande vid krigets idé gjort läget av i dag kanske ännu mörkare, är dock yttrandefriheten i fredsfrågor i vårt land tryggad på ett annat sätt än för tjugu år sedan. Då en fullkomlig åttalsepideemi mot antimilitaristisk propaganda rasade i vårt land.

Då tog hr Höglund straffet för sin modiga övertygelse. Nu står han i riksdagen och säger, att »ett nytt Sverige häler på att växa fram, där den allmänna rösträtten, arbetarnas bestämmanderätt samt höjd levnadsstandard skapat en ny patriotism.»

För 24 år sedan, när F-båten var dagens stridsfartyg, gav hr Höglund ut denna paroll: »Den som är för arbetarklassen, han måste vara mot militärväsendet, den kapitalistiska orättfärdighetens stödjepunkt och skyddsvärn och varje försök att inympa militaristiska åskådningssätt på socialdemokratins är därför endast ägnat att leda densamma från arbetarna och mot upplösningen.»

Nu heter det: »Den nuvarande världssituationen medger icke att man vidhåller paroller, som hade giltighet ännu för ett par år sedan.»

Men de mänskliga och kulturella värdena — är de icke lika dyrbara nu som då. Och är icke kriget och förberedelserna därtill lika fördömande för alla värden, andliga och materiella, nu som då. Världssituationen kan inte ändra de inre principerna, eftersom världssituationen skapas av människorna själva. C. H.

Vardagar

Kl. 4

Söndagar

Kl. 1

öppnas

ALHAMBRA

Saras Spalierrestaurant
på Djurgården

På försommarresa till Linköping.

En lämpligare mål för en week-end-utflykt än Linköping kan knappast tänkas, åtminstone för den som vill förena friluftsliv med några timmars studier av kyrkokonst.

Vi stego i land efter en »stormig» färd — dit går även tåg! — och konstaterade genast den förnäna historiska traditionen, som här råder.

Henrik Sörensens målningar i Linköpings domkyrka: Detalj av Kristusbilden.

Detta till trots är Linköping intet tillbakablickande eller sovande samhälle utan tvärt om staden med framåtanda. Folkmängden ökas årligen på grund av de tilltagande industrierna, som dess bättre lämnat större spår i budgeten än i stadsbilden. Ett aktuellt bevis på företagsamheten är den stora museiplanen, som nu står inför sitt förverkligande. För att återgå till domkyrkan, vårt egentliga mål för sjömanövern, ansåg redan Gustav II Adolf att den på sin tid rymde ett av de tre förnämsta konstverken i landet, nämligen Hemskercks altartavla. Målad för en holländsk kyrka hade den blivit förd ombord på ett ryskt fartyg, förstört vid Gotland, bärgad av gutarna och inköpt av Johan III, som skänkte den till domkyrkan.

Så många äventyrliga öden ha icke Henrik Sörensens altarmålningar haft, som åro utförda för kyrkan och placerade i högkoret och nu bara vänta på den slutgiltiga inramningen.

För den, som i Paris 1921 hade tillfälle att se Sörensen arbeta med »korsfästelsen» och »Golgota» är det nu mycket gi-

vande att sätta sig in i de nyligen fullbordade målningarna som konstnären hållit på med i 3 år, varunder han gjort ett oändligt antal förstudier. Innan han fick denna stora uppgift hade han dessutom målat »Pietas», Inferno I, Inferno II m. fl. religiösa motiv — alla utförda av inre behov, alltså ej beställningsmåleri. Sörensens stora sociala intresse är känt utanför Norges gränser och allt vad han gjort och betytt för ett stort antal människor såväl de bättre ställda som de olyckliga och betryckta har nästan blivit legendariskt.

F. ö. är han en av Nordens ivrigaste fredsvänner, vilket vill säga en stridbar och positiv fredsvän. Han gav under världskriget ut en serie litografier »mot kriget». Jag får här anledning till endast ett flyktigt skildra motivkrets i hans enligt min mening gripande verk i domkyrkan. Det centrala i Linköpingsmålningen är den

stora Kristusgestalten liksom gående mot mänskligheten och sägande »kommen till mig!» Det är Kristus yngre än den mer vedertagna framställningen med en sälsmyt ljus och öppen blick. På vardera sidan har konstnären ställt upp ordets talesmän — de religiösa personligheterna — budbärarna skridande utifrån evighetens trappa liksom för att komma förvisningen till mötes.

På norra fältet ser man först kung David spelande på sitt instrument höjt mot himmeln och därefter kommer Hesekei, bedjande, Amos och Jesaja. Amos, som Sörensen givit ett lidande uttryck, är en av de mest fängslande gestalterna i fältets mitt. Konstnären själv har sagt att »han var den hänsynslöse, brutale förkunnaren — agitatorn — mannen som älskade rättfärdigheten. Därför det aktivt betonade med det stripiga håret» och den knutna näven kan man tillägga.

Vid dessa nu omtalade personligheter ligger Jeremias och Paulus. Jeremias i ångest och grubbel med blicken mot Kristus. Paulus däremot fångad i omvändelsens ögonblick men med en anty-

Henrik Sörensen.

dan av smärta kring munnen.

S:t Laurentius ser man endast till hälften. Så följer kyrkofadern Ambrosius tillsammans med Augustinus målad i äkta sörensenskt blätt och slutligen Luther med det germanska runda huvudet och Olaus Petri, som uttrycksfullt möter den lille östgotapojkens uppsträckta händer.

På södra fältet går Moses, ökenvandrande, med lagens tavlor över huvudet och därefter kommer Petrus och de fyra evangelisterna, Matteus lysande med handen till örat och Johannes knäböjande med blicken mot himmeln. Hos honom har konstnären sökt få fram en återspeglning av evighetslängtan.

Stefanus och Erik den helige har Sörensen placerat tillsammans och låter dem uttrycka två olika dödsögonblick. Stefanus i full förvisning att redan skada himmelen, Erik den helige däremot med något av den moderna tidens ångest. Han tycks vara placerad i tavlans »gyl-lene snitt» och har i så måtto en viktig funktion.

Och slutligen följer Ansgar och Birgitta med sin bikt-fader biskop Hermanni, som välsignar henne och den lilla flickan från vår egen tid. Ansgar bär den dyrbara mitran i Statens historiska museum, som Linköpings kyrkoråd vägrade att utlåna till en paristställning, trots att den skulle försäkras för en miljon.

När den nya inramningen av arkitekt Schmalensee blir färdig får detta religiösa och konstnärliga storverk mer tycke av altarskåp, vilket säkerligen blir till lycka för hela kyrkomittet.

Och när Märta Afzelius' vävnader, som skall kläda målningarnas baksidor, blivit uppsatta, träffas vi åter i Linköping!

Carsten Hviistendahl.

Fritidens utställning i Ystad.

Fritiden har blivit ett problem i våra dagar. Genom arbetets rationalisering och 8-timmars arbetsdag har mänskligheten fått så mycket tid över, och det gäller att få något ut av överskottet. Vi vill inte bara sova bort fritiden, lösa korsord eller slå frivoliteter. Ordet semester innebär inte bara en avkoppling av arbetet, det betyder också ett problem: Hur ska jag få mest ut av dessa dyrbara dagar och veckor? Jag vill lära mig något nytt, träffa nya människor, se nya länder, få nya intryck.

Detta våra dagars fritidsproblem gav prof. Gregor Paulsson uppslaget till sommarens utställning i Ystad: fritiden från olika synvinklar — länebibliotek och studiecirkel, sport och friluftsliv, resor och hobbies av olika slag. Uppslaget är gott, och kan utställningen ge impulser till rikare utbyte av vår fritid, hur den en stor uppgift att fylla. Att staden dessutom är gammal och pittoresk och att den har en underbar badstrand, förhöjer dess värde som semester- och utställningsstad.

STOPPA DEN I FICKAN!

Oumbärlig på skolresor och ferieturer! Rolig och givande reselektyr! 267 sidor.

Historia och geografi, biografi och kulturhistoria, allt i fängslande skildringar, av oskattbart värde för varje kanalresenär!

Pris hft. 1.50.

SVENSK LÄRARE-TIDNINGSFÖRLAG
Barnhusgatan 3, Stockholm.

Från riksdagsläktaren

»Det är bra mycket lugnare att bedriva studieverksamhet i en landsortsstad än i k. huvudstaden där det visserligen finns tillfälle att sitta på riksdagsläktaren och bedriva politiska studier — men där finns också biografier och danslokalerna. Därför borde man försöka få studiemöjligheterna förlagda till landsorten i så stor utsträckning som möjligt för studielugnets skull. De som hava bedrivit studier skall ge mig rätt.»

Jag stannade innanför ingången till läktaren för att inte undgå ett ord av denna replik. Finns verkligen hr Bengtzén fortfarande kvar i kammaren? Jag trodde han avgått vid någon föregående valperiod — jag måste i varje fall se efter i katalogen. Neej, talaren hette inte Bengtzén, men som titel stod: fil. kand., jordbrukare. Det kan bli svåra fall, när man bedrivit studieverksamhet för länge!

Hr Vejne passade på att fråga, om det inte fanns biografier i Kalmar också. Det var nämligen frågan om folkskoleseminarierna, om bibehållande av Stockholms studentklass eller av seminariet i Kalmar.

Den kalmarmarkens lokalpatriotismen segrade till slut i den mycket långa debatten om seminarieformen i mändags. Och ändå hade *Eklektiskministeren* vid debattens början grundligt betonat att det var en riksfråga och att man borde försöka bortse från lokala synpunkter. Men det hjälpte inte på den punkten.

Studentklassen vid seminariet i Stockholm kommer alltså att dragas in till förmån för Kalmar. Mellan-Sveriges kvinnliga studenter som önska utbildning till lärarinnor åro alltså skyddade för k. huvudstadens biografier och dansbanor, studieverksamheten kommer att bedrivas i idyllisk ro, enligt förbrukarnas önskan, i någon av städerna Umeå eller Göteborg. Och förmodligen kommer biograferna i Kalmar av förbrukarna att tillhållas annonsera sina program: *Förbudet för barn och kvinnliga seminarier!* Det är vid votering i sådana frågor det svider mer än vanligt i hjärtat, när man betraktar de 5 kvinnliga ledamöterna bland de 375 manliga...

Man har också haft en längre diskussion om vad som är att göra åt riksdagshuset. Det finns många som tycker att det är bra som det är — de som inte har något vidare förtroende för de nya arkitekter, som i riksdagen fått namnet »lådfabrikanter». Frågan är nu om Moder Svea skall hissas upp på taket igen — hon måste nämligen lyftas ner, medan man stagar taket.

Jag bryr mig inte om hur de styr och ställer med kvinnan *ovanpå* riksdagshuset — men för kvinnan inte i riksdagshuset kunde det nog göras en del. När man byggde riksdagshuset då seket var ung fick kvinnan vara glad och tacksam att få vara med som *dekoration* och *symbol*, men sedan dess har i alla fall den nya tidens kvinna tagat in i riksdagshuset och placerat sig i bänk bredvid mannen. Inte många för all del — men några.

Som det nu är byggt var det ju aldrig tänkt att kvinnor också skulle ha något där att beställa. De kvinnliga riksdagsledamöterna ha verkligen ett litet kryp in, som kallas för de kvinnliga ledamöternas klubbrom — ett litet rum långt borta som man väl räknade kunna undvara när det blev aldeles nödvändigt. En kvinnlig journalist, med erkänt gott lokalsinne, hade en gång varit där och försökte sedan efter någon tid att finna rätt på det igen, men gick vilse. På den vägen träffade hon en vaktmästare — riksdagens vaktmästare åro rikets mest förtjusande vaktmästare —

»Jag skulle gå till de kvinnliga ledamöternas klubbrom — jag har varit där en gång förut, men kom då från ett annat håll — nu kan jag inte finna rätt på det», klagade hon.

»Följ med mej då, så skall vi se till om vi inte kan komma dit.»

»Det borde finnas kartor uppsatta, så man kunde hitta i det här konstiga huset», föreslog hon medan de travade upp och ner genom trappor och korridorer.

»Ja, det vore inte dumt. Jag gick här i två år jag, innan jag lärde mej att hitta», sa vaktmästaren.

Elsa Svartengren.